

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**20 – 21 жовтня 2022 р.
м. Одеса**

УДК: [316.334.2:330.3]:316.64-053.6(477)

Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді. Матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції 20-21 жовтня 2022 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2022. – 147 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України з погляду молодих вчених. Були дослідженні теоретичні аспекти та запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Іванченкова Л.В. - д-р екон. наук, професор, в.о. директора ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д., – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

Література

1. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 26.09.2022 р.)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Почечун Ю.М., здобувач СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
Одеський національний технологічний університет

У сучасних умовах господарювання необоротні активи відіграють визначальну роль, оскільки вони становлять вагомую частину активів будь-якого підприємства.

В економічній літературі існує багато невирішених проблемних питань щодо необоротних активів. Одним з таких, є питання визначення категорії «необоротні активи». Дане питання розглядали в своїх працях такі вчені як О.П. Гаценко, Л.Л. Горецька, Н.М. Урбан, М.В. Півторак, Я.В. Соколов, В.Є. Ванкевич, Н.В. Гудзь, Н.М. Хорунжак, О.В. Куроченко, та ін.

В економічній теорії, фінансах, бухгалтерському обліку по різному розглядають необоротні активи, по різному трактують їх поняття, має різні назви термін, який є об'єднуючим для засобів довгострокового користування.

На нашу думку також необхідно розглянути визначення необоротних активів у чинних нормативних актах. Методологічні засади обліку необоротних активів регулюються нормами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 7 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинення діяльності».

В НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наведене наступне визначення необоротних активів – це активи, які не є оборотними [1]. Це визначення не розкриває змісту поняття, оскільки воно не визначає характерні риси даного виду активів. Ще одна проблема виникає у зв'язку з наведенням різних визначень необоротних активів у різних законодавчих актах. Так, для бюджетних установ необоротні активи – це матеріальні та нематеріальні ресурси, які належать установі та забезпечують її функціонування і строк корисної експлуатації яких, як очікується, становить більше одного року, а для комерційних банків – основні засоби (необоротні матеріальні активи) та нематеріальні активи [8]. При цьому має місце проблема схожості термінів, тому часто здійснюється дослідження не тільки необоротних активів, а й основного капіталу, основних засобів, основних фондів, довгострокових активів, тощо. Розглянувши визначення необоротних активів, основного капіталу, довгострокових активів, можемо виділити декілька основних характеристик даного терміну: майнові цінності, довгострокове

використання, підлеглість амортизації, призначення не для перепродажу, приймають безпосередню участь у процесі виробництва, корисний ефект від використання тощо.

На думку М.В. Півторака застосування у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» терміну «необоротні активи» є не досить коректним стосовно тих об'єктів, які він об'єднує. На думку автора, єдиним активом, який не є оборотним, є земля. Виходячи з цього, він пропонує поділяти активи на основні і оборотні, що відповідає класичному принципу поділу капіталу. Отже, необоротні активи, тобто основний капітал є складовою активу (майна) підприємства [7].

В зарубіжній економічній та обліковій практиці поняття «необоротні активи» позначають різними термінами, що впливає з особливостей перекладу з різних мов світу. Так, англійською мовою необоротні активи можуть називатися non-current assets (необоротні активи), fixed assets (фіксовані активи), long-term assets (довгострокові активи) тощо [2]. Також в зарубіжній літературі досить часто відображаються окремі складові довгострокових засобів – основні засоби, нематеріальні активи тощо, а термін, що їх об'єднує – відсутній, це дає змогу зробити висновок про неоднозначність досліджуваного терміну.

Підходи до визначення терміну «необоротні активи» в економічній літературі наведені в табл.1.

Таблиця 1– Підходи до визначення терміну «необоротні активи» в економічній літературі*

Автор	Визначення
Ванкевич В.Є.	необоротні активи – це довгострокові матеріальні і нематеріальні активи, більша частина яких приймає участь в процесі виробництва продукції, робіт і послуг більше одного року і кругообігу засобів організації, забезпечує приплив грошових засобів
Гудзь Н.В.	необоротні активи – це матеріальні та фінансові ресурси, призначені для реалізації чи використання протягом терміну, що більший за дванадцять місяців з дати балансу чи операційний цикл.
Хорунжак Н.М.	необоротні активи - сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності і які переносять на продукцію свою вартість частинами».
Куроченко О.В.	необоротні активи – це матеріальні і нематеріальні ресурси, що належать установі і забезпечують її функціонування і термін корисної експлуатації яких, як очікується, становить більше одного року.

*складено автором на підставі джерел [3, 4, 5, 11]

З табл.1 видно, що кожен з авторів виділяє свої характерні риси для категорії «необоротні активи», але всі автори вважають обов'язковим для необоротних активів як економічну вигоду від їх використання, так й тривалий строк їх корисного використання.

Отже, ми поділяємо думку авторів [3, 4, 5, 11], які вважають, що необоротні (довгострокові) активи – це сукупність майнових цінностей і

нематеріальних прав, які беруть участь у виробництві продукції та наданні послуг, призначені не для перепродажу, корисний ефект від яких очікується отримувати тривалий час (більше одного року або операційного циклу).

На думку Я.В. Соколова поділ активів на оборотні та необоротні є досить умовним, тому що всі засоби що вкладені у виробництво та знаходяться в обігу і відрізняються лише часом обігу [9]. Саме тому деякі науковці [2, 3, 7] пропонують перейменувати термін “необоротні активи” на “довгострокові активи” або “основні активи”.

Таким чином, проведене дослідження економічної літератури свідчить про неоднозначність поняття «необоротні активи». Так, досить часто відображаються окремі складові довгострокових засобів – основні засоби, нематеріальні активи тощо, а термін, що їх об’єднує – відсутній. На нашу думку, найдоцільнішим є наступне визначення: необоротні (довгострокові) активи – це сукупність майнових цінностей і нематеріальних прав, які беруть участь у виробництві продукції та наданні послуг, призначені не для перепродажу, корисний ефект від яких очікується отримувати тривалий час (більше одного року або операційного циклу).

Література

1. Загальні вимоги до фінансової звітності: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 №73 від 07.02.2013 р. за станом на 10.08.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 2.10.2022)

2. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. для студентів ВНЗ спец.7.050106 «Облік і аудит». Житомир: ПП «Рута», 2002. 544 с.

3. Ванкевич В.Е. Учет внеоборотных активов и источников их формирования: состояние и развитие: автореф. дис. на соискание наук, степени кандидата экономических наук. Минск, 2007. 24с.

4. Гудзь Н.В, Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. К.: «Центр учбової літератури». 2016. 424 с.

5. Економіка від А до Я: понятійно-терміно-логічний словник / Куроченко О.В, Копнов М.А та ін. К.: Персонал, 2008. 368 с.

6. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах: навч. посіб. 2016. 370 с.

7. Півторак М.В. Облік основних засобів у рибному господарстві: автореф. дис. На здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Київ, 2006. 19 с.

8. Семйон В.С. Активи як облікова категорія: проблеми трактування // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2008, № 2 (44). С. 146-155.

9. Соколов Я.В. Бухгалтерський облік: від джерел до наших днів: навч. посібник для вишів. М.: Аудит, ЮНІТІ, 1996. 638 с.

10.Скоробогатова В.В. Бухгалтерський облік та контроль монетарних активів:проблеми теорії та методології: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2012. 520 с.

11. Хорунжак Н.М., Рогожкіна В.В. Понятійна сутність необоротних активів і проблеми її ідентифікації // Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 19. С. 554-560.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

**Почечун Ю.М., здобувач СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Тарасова О.В.
Одеський національний технологічний університет**

Боргове фінансування дефіциту бюджету веде до накопичення державного боргу, який потрібно обслуговувати. Для підвищення ефективності управління державним боргом необхідно вжити заходів щодо недопущення формування «прихованого» дефіциту державного бюджету та непрогнозованого зростання державного боргу, а також розробити стратегію та сформувати дієвий механізм управління державним боргом [1, с. 78]. Ефективне використання запозичених ресурсів для фінансування інвестицій дає змогу прискорити економічне зростання в країні.

Обслуговування боргу пов'язане з виплатою відсотків за ним й поступовою сплатою основної суми боргу. Створення боргу – це механізм, за допомогою якого заощадження передаються економічним агентам, що здійснюють витрати. Якщо домогосподарства і фірми не схильні до запозичень, то приватна заборгованість зростає недостатньо швидко, аби поглинути зростаючий обсяг заощаджень. Отже, щоб економіка не відійшла від стану повної зайнятості ресурсів, всі заощадження мають бути використані державою шляхом приросту державного боргу [2].

Зовнішній борг складається із зобов'язань перед нерезидентами, які виникають внаслідок міжнародних позик або продажу фінансових активів за кордон. Приплив зовнішніх приватних та державних фінансових ресурсів, який створює боргові зобов'язання перед нерезидентами, призводить до зростання зовнішнього боргу країни. Коли країна залучає зовнішні позики, вона повинна сплачувати відсотки за боргом. Зростання боргу супроводжується зростанням платежів, які необхідні для обслуговування боргу. Тому зовнішні позики мають покривати не лише різницю між внутрішніми заощадженнями й інвестиціями та державними доходами і видатками, але й відсотки за боргом.

Управління зовнішньою заборгованістю ділиться на три стадії: залучення фінансування, його розміщення (використання) та погашення боргу. Відповідно, система управління зовнішньою заборгованістю країни означає управління всіма стадіями і охоплює: аналіз кредитоспроможності – можливості країни позичати кошти; оцінку платоспроможності – здатності